

Välfärdsberättelse

mellanrapport 2022-2023

**Kimitoön
Kemiönsaari**

1. Inledning.....	2
2. Ekonomi och livskraft	4
3. Barn, unga i grundskoleålder och barnfamiljer	6
4. Unga och unga vuxna	10
5. Arbetsföra.....	12
6. Äldre.....	14
7. Sammandrag	16

MELLANRAPPORT AV BEFOLKNINGENS VÄLFÄRD UNDER PERIODEN 2022 – 2023

1. Inledning

Välfärdsberättelsen utarbetas i kommunen till ett verktyg för planeringen, uppföljningen, utvärderingen och rapporteringen av välfärdspolitiken. Berättelsen är en koncist och i lättförståelig form skriven beskrivning av kommuninvånarnas hälsa och välfärd samt av ändringar och utvecklingsbehov av faktorer som påverkar den.

Välfärdsberättelsen är en del av kommunens strategiska ledning och den kommer att utnyttjas i planeringen av ekonomin och verksamheten.

För arbetet med välfärdsberättelsen har tillsatts en välfärdsgrupp. Välfärdsgruppen är en tväradministrativ arbetsgrupp med tjänsteinnehavare från alla sektorer.

Välfärdgruppen har bestått av följande medlemmar 2022-23:

Kommundirektör Erika Strandberg, ordförande
Välfärdschef Bo-Eric Ahlgren, sekreterare
Ledare för den grundläggande utbildningen Kim Bredenberg
Projektkoordinator Sven Ivars
Kost- och städchef Birgitta Parikka
Kultursekreterare Hanna Ödling-Rinne
Områdeschef Niina Hemming (Varha)
Ledare för småbarnspedagogik Janni Ölander
Familjecenterchef Annette Karlsson (Varha)
Föreningskoordinator Jill Karlsson

Välfärd som begrepp

Välfärd är ett omfattande och mångfasetterat begrepp. Därför är det svårt att definiera det entydigt och att mäta det är i många hänseenden utmanande. Människors välfärd kan inte beskrivas med enskilda nyckeltal utan man måste söka flera indikatorer för mätningen av välfärden och livskvaliteten. I grund och botten är begreppet subjektivt och bygger på externa förutsättningar för välfärden och erfarenhetsbaserade element.

Välfärd betyder olika saker för människor i olika livsskeden. I denna välfärdsberättelse betraktas välfärden genom olika levnadsfaser. Välfärden beskrivs allmänt som summan av hälsa och sociala faktorer. Välfärden skapas gemensamt av människorna själva, den närmaste omgivningen, servicesystemet och samhällspolitiken. Välfärd är människors självständiga, trygga, hälsosamma och sociala förmåga att klara sig samt trivsel i deras egen boende- och verksamhetsmiljö.

Främjande av välfärd och hälsa

Främjandet av hälsa och välfärd hör till kommunernas basuppgifter. Lagen om ordnande av social- och hälsovård framhäver att man ska utveckla strukturer och ledning för främjandet av välfärd och hälsa. Ledningspraxisen ska omfatta hela kommunorganisationen och möjliggöra samarbete också med utomstående aktörer och regionala organisationer. Målet är att alla strävar gemensamt efter att påverka förutsättningar för hälsa och välfärd. För att detta ska vara möjligt, behövs det alltmer information om befolkningen och befolkningsgrupper samt information om teman som man kan påverka genom beslutsfattande och tjänster.

Att främja hälsa omfattar all den verksamhet som förbättrar hälsan och funktionsförmågan samt minskar på hälsoproblemen och skillnaderna i hälsa mellan olika befolkningsgrupper samt påverkar förutsättningarna för hälsa och välfärd, såsom levnadssätt och livskompetens, levnadsförhållanden och livsmiljö samt tillgången på tillräckliga tjänster.

Struktur och metod

I Kimitoöns kommun har man sedan 2017 utarbetat en enhetlig välfärdsberättelse. Välfärdsstatistik har rapporterats i program och översikter som bygger på ålders- eller temagrupper. Vid utarbetandet av välfärdsberättelsen har man utnyttjat indikatoruppgifter i den riksomfattande elektroniska välfärdsberättelsen. I den elektroniska välfärdsberättelsen har det samlats hundratals kommun- och regionvisa hälso- och välfärdsindikatorer som har tagits ur offentliga statistikkällor, såsom Statistikcentralen och Institutet för hälsa och välfärd (THL). Med hjälp av materialet kan man göra både kommunjämförelser och tidsserier.

Vid valet av indikatorerna är syftet att ge en så omfattande bild av välfärden hos kommunens olika befolkningsgrupper som möjligt och beskriva kommunens särdrag.

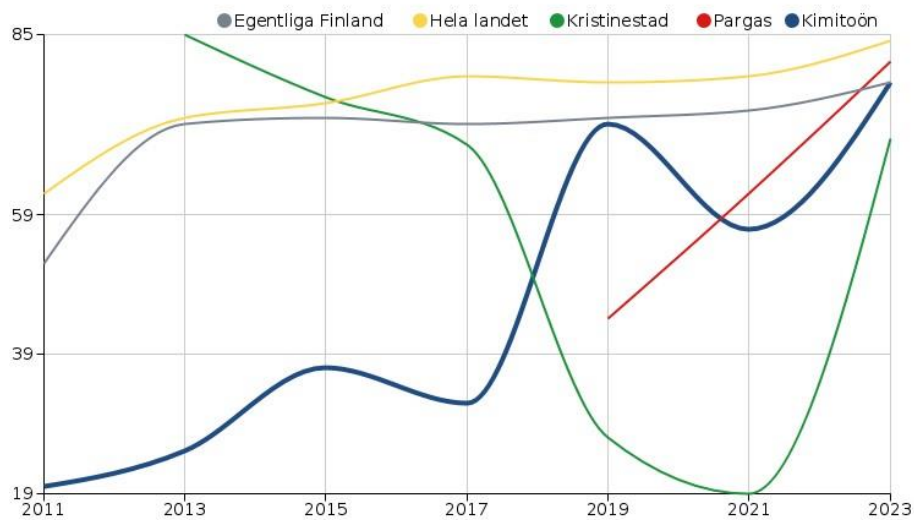
I mellanrapporten har det valts 2-7 indikatorer där det skett stora positiva eller negativa förändringar i de olika åldersgrupperna. Jämförelsekommunerna är samma som i den ursprungliga välfärdsberättelsen, dvs en grannkommun (Pargas), en kommun som till sin storlek och till sin språkstruktur kan jämföras med Kimitoön (Kristinestad) samt landskapet Egentliga Finland i medeltal. Tidsjämförelsen omfattar en tidsperiod på 11-12 år.

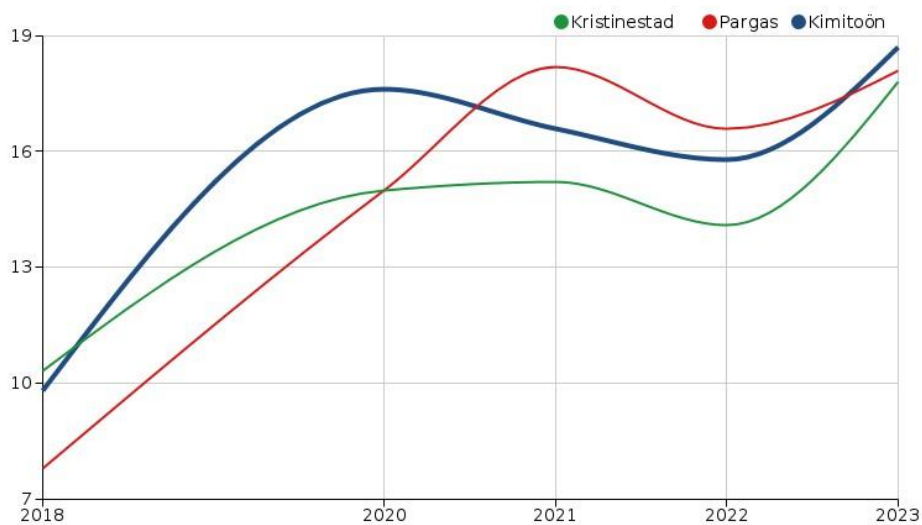
2. Ekonomi och livskraft

Indikatorer

Främjande av välbefinnande och hälsa i kommunens ledning, TEA poäng

Hyte koefficient euro/invånare

Analys

Tea visarens poäng visar kvaliteten och mångsidigheten i kommunens hälsofrämjande verksamhet och arbete. Med Tea visaren kan man jämföra sig med andra kommuner, landskap samt hela landet. Tea poäng mäts inom idrott och motion, grundläggande utbildning, kultur samt kommunledning. Tea visarens poäng inverkar också på HYTE koefficienten. Inom idrott och motion, grundläggande utbildning samt kultur har det inte skett några större förändringar under tidsperioden. De har alla bättre poäng än hela landet och är i topp bland med jämförelsekommunerna. Resultatet för främjande av välbefinnande och hälsa i kommunens ledning har ett klart bättre resultat än 2021. Poängen har här höjts från 57-78 och är nu på samma nivå som Egentliga Finland.

HYTE koefficienten som baserar sig på Tea poängen och invånarnas hälsa har glädjande stigit från 15,8€ 2022 till 18,7€/invånare 2023. Det som främst bidragit till denna ökning på ca. 19 000€ i statsandelar, är antalet vårddyggn på grund av halkolyckor. Även kommunledningens Tea poäng har inverkat på denna ökning.

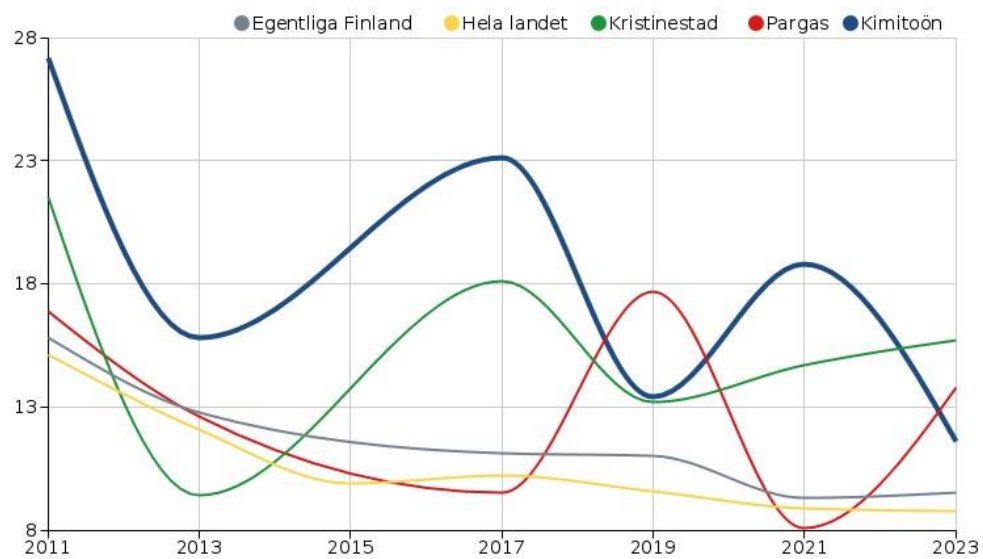

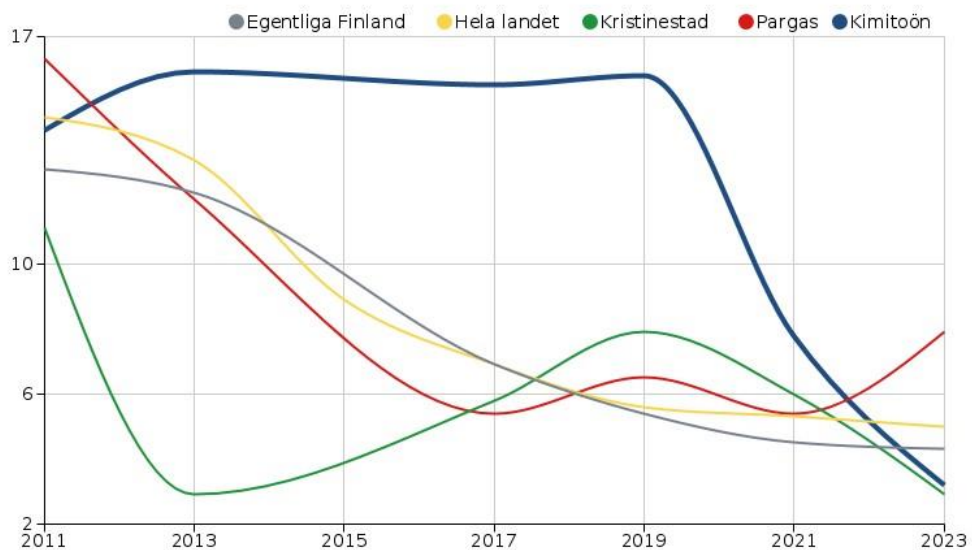
3. Barn, unga i grundskoleålder och barnfamiljer

Indikatorer

Ordentligt berusad minst en gång i månaden, procent av eleverna i åk 8-9

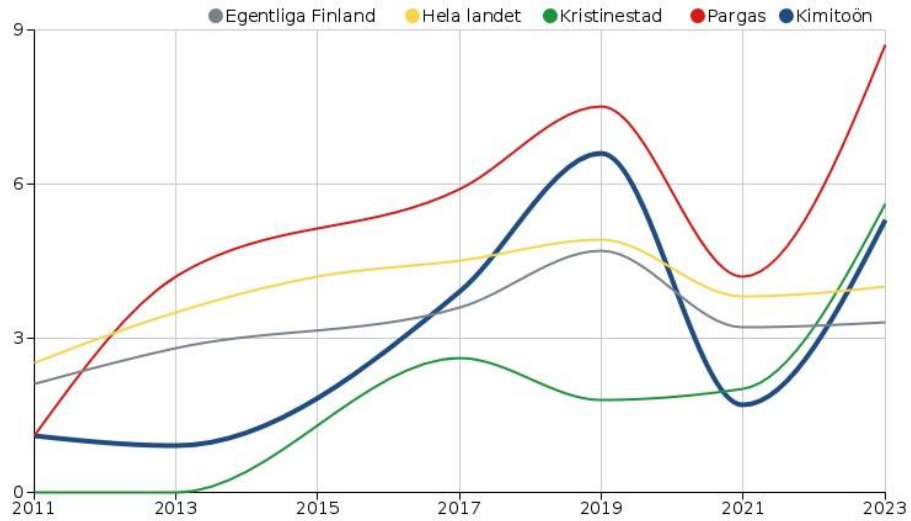

Röker dagligen, procent av eleverna i åk 8-9

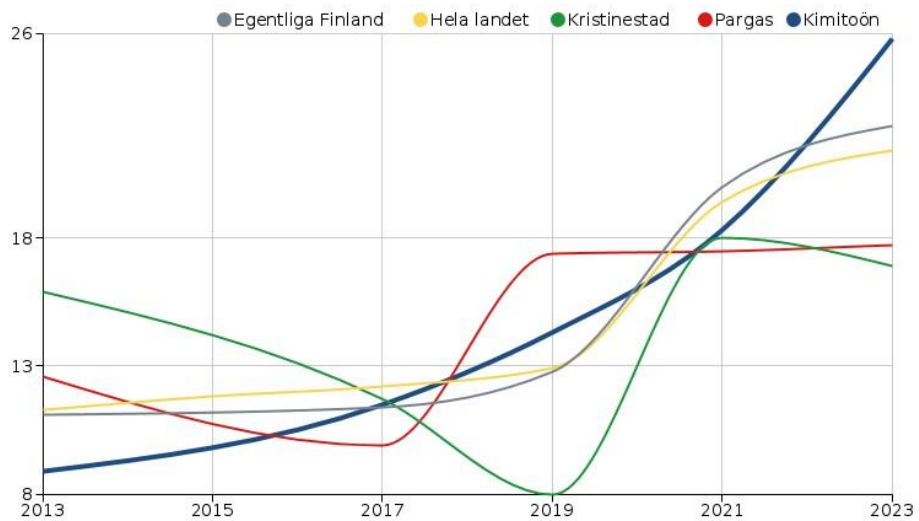

Använder snus dagligen, procent av eleverna i åk 8-9

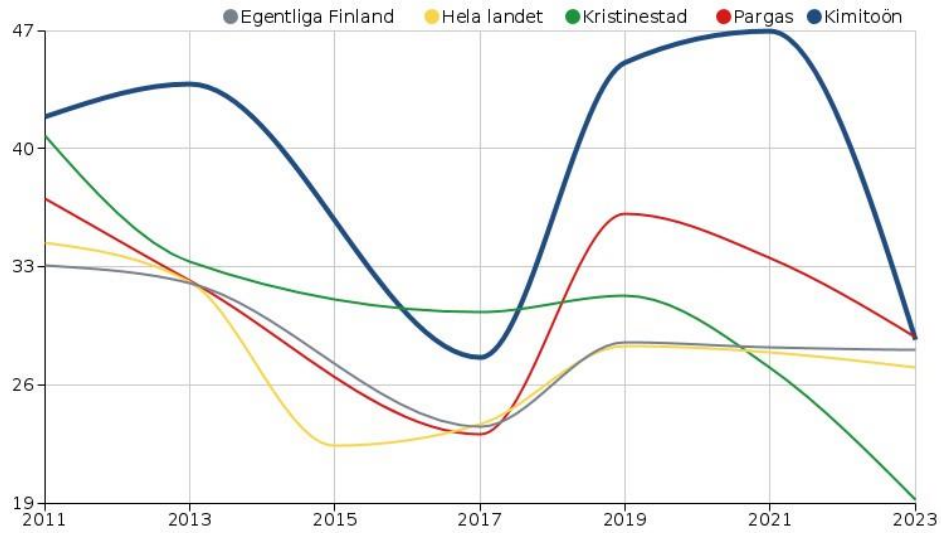

Måttlig eller svår ångest, procent av eleverna i åk 8-9

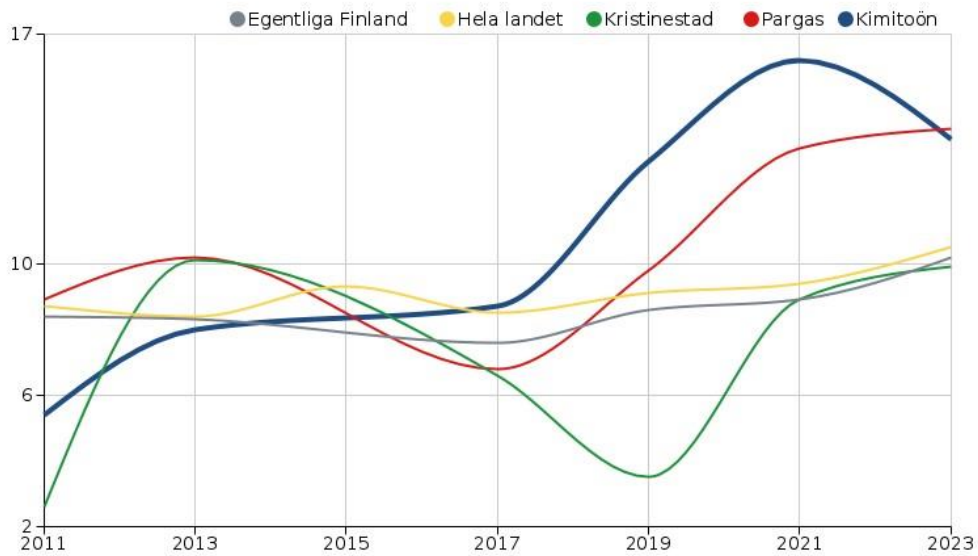

Utövar motion som ger andfåddhet högst en timme per vecka under fritiden, procent av eleverna i åk 8-9

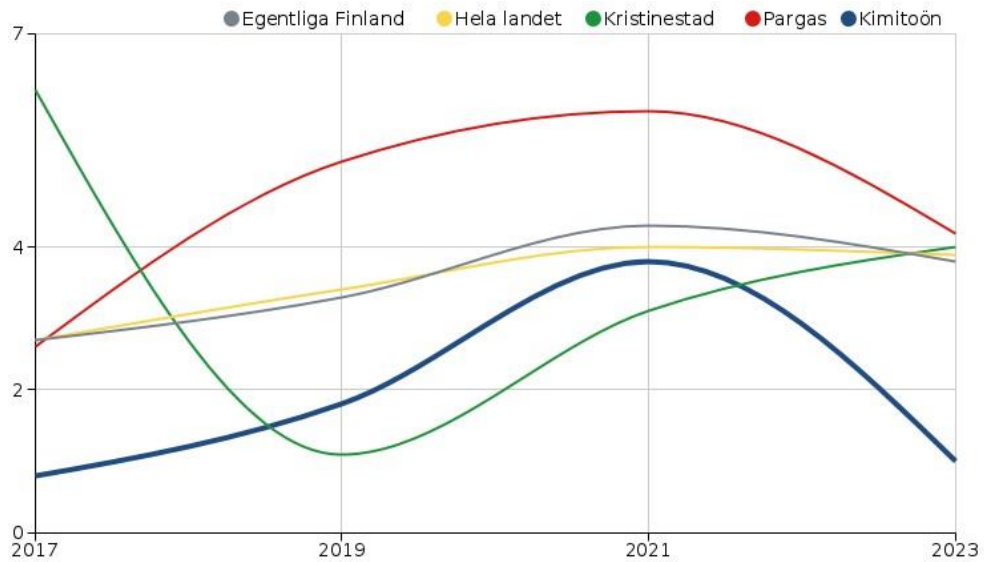

Inga nära vänner, procent av eleverna i åk 8-9

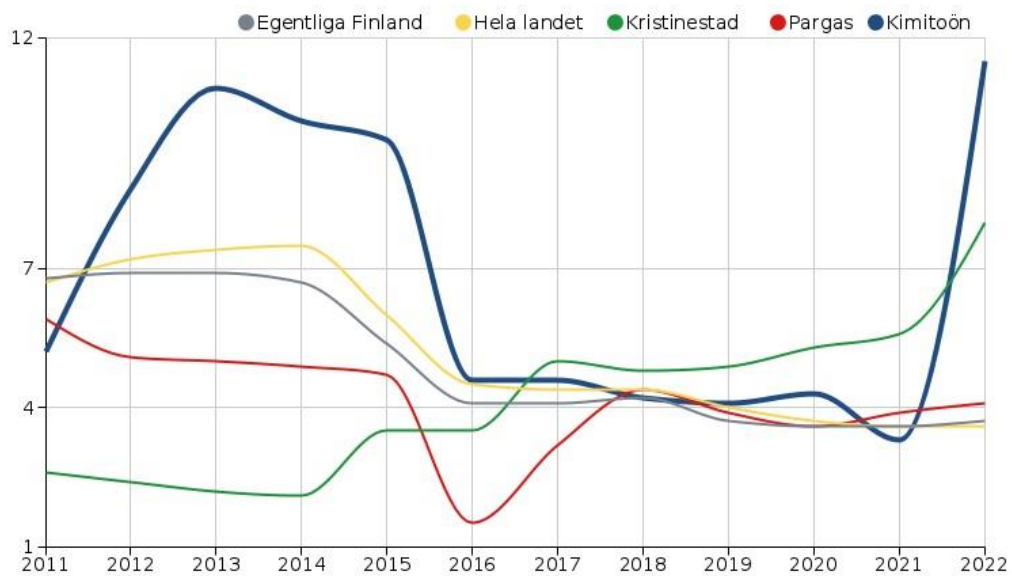

Känner sig ensam, procent av eleverna i åk 4-5

Klienter inom barnskyddet öppenvård, 0-17 åringar under året, procent av befolkningen i samma ålder

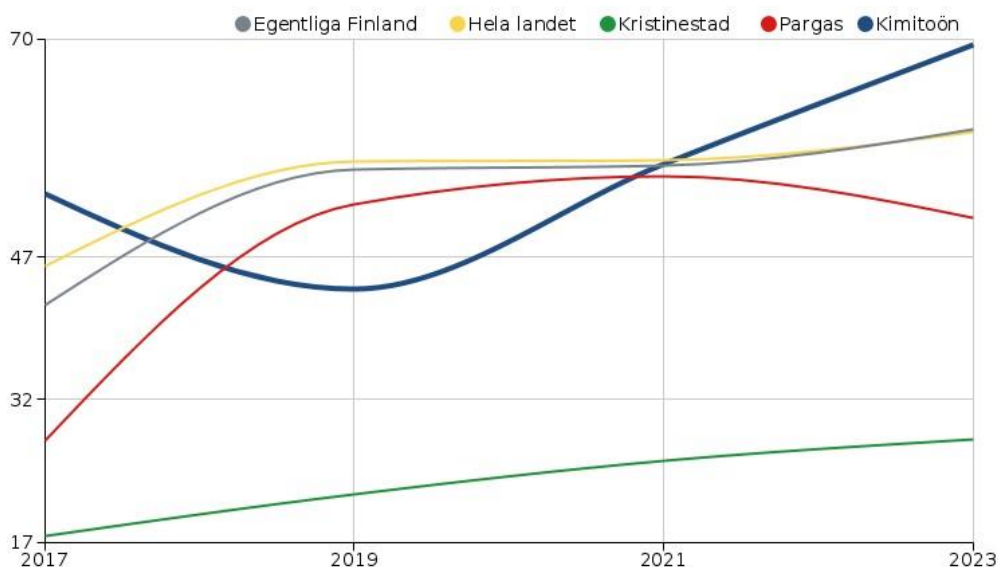
Analys

All användning av rusmedel i åk 8-9 har minskat kraftigt, förutom användning av snus dagligen. Den fysiska aktiviteten har också ökat, i synnerhet då man ser på ett längre perspektiv. Ensamheten ser också ut att vara på en bättre nivå än 2021. Speciellt lågt är resultatet för ensamhet i åk 4-5 (1%). Oroväckande är att procenten av elever i åk 8-9 fortfarande stiger i indikatorn för måttlig eller svår ångest. Även om skolmaten klarar sig bra i alla indikatorer, så är procenten på elever med övervikt fortfarande på en hög nivå jämfört med jämförelsekommunerna (29,1%). Klienter inom barnskyddets öppenvård har också ökat märkbart från 2021-2022.

4. Unga och unga vuxna

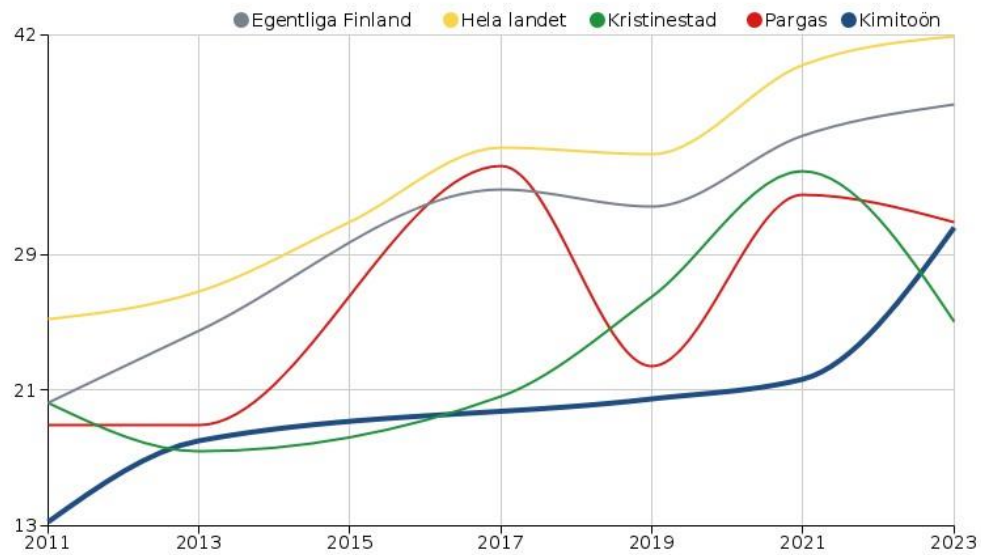
Indikatorer

Lätt att skaffa droger på den egna orten, procent av elever i åk 1 och 2 i gymnasiet

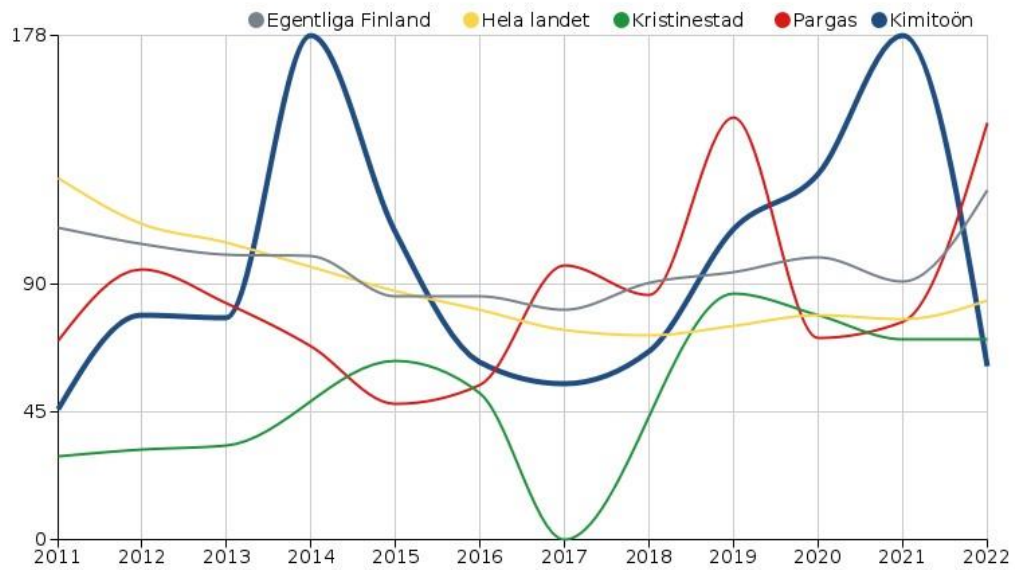

Nykterhet, procent av eleverna i åk 1 och 2 i gymnasiet

Brottsmisstänkta, 15-17 år, av 1000 personer i samma ålder

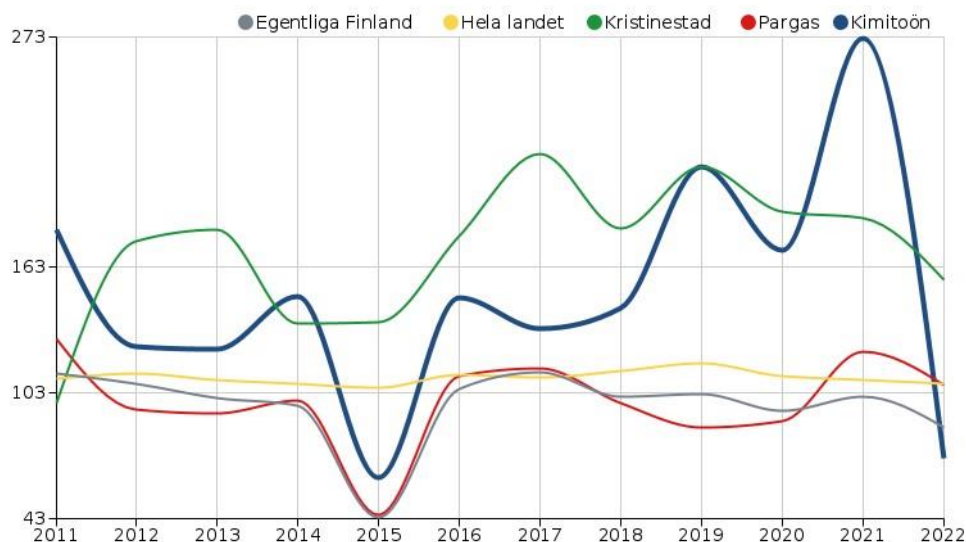
Analys

I och med få elever i denna ålder är det svårare att hitta tillförlitliga resultat. Nämnas kan ändå att trenden med nykterhet stiger hela tiden. Speciellt från 2021 till 2023 har nykterhetsindikatorn förbättrats avsevärt från 21,6% till 31,6%. Av trygghetsindikatorerna gör Kimitoön också ett bra resultat i brottsmisstänkta 15-17 åringar. Oroväckande i denna åldersgrupp är indikatorn ”lätt att skaffa droger på den egna orten”. Dessutom är gymnasieeleverna inte lika nöjda med sitt liv för närvarande än 2021. Denna kurva har sjunkit sedan 2019 84% till samma nivå som 2017 68,8%.

5. Arbetsföra

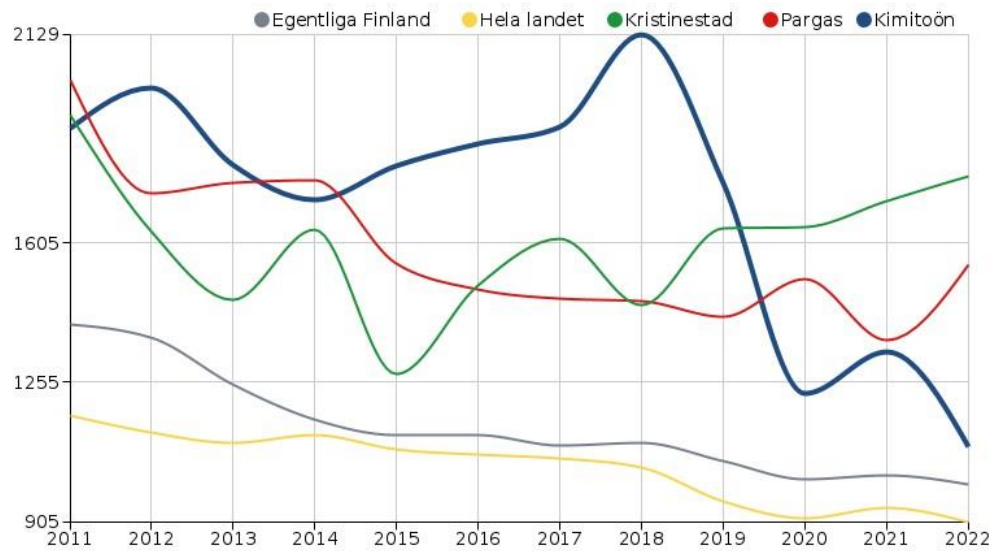
Indikatorer

Vårdperioder i anslutning till fallolyckor per 10 000 invånare

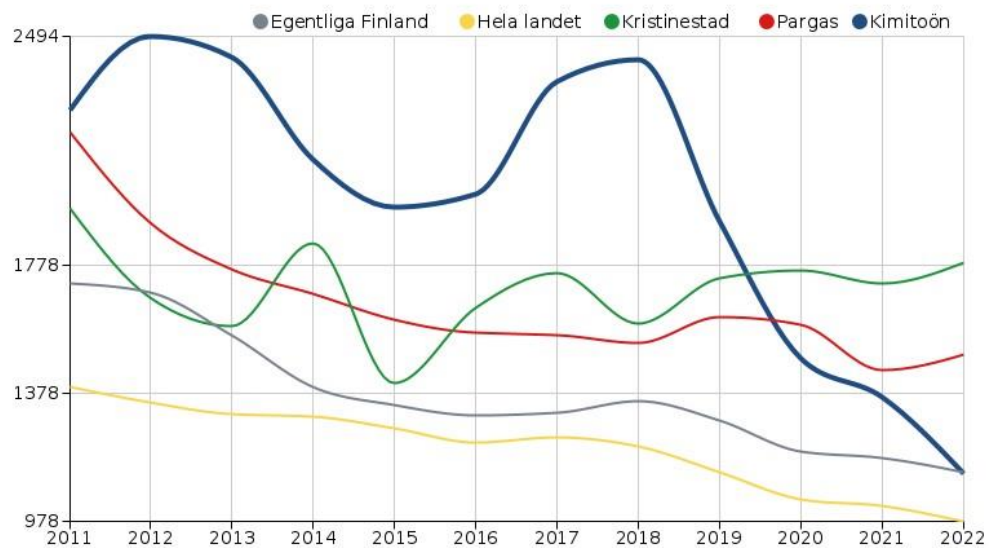

Läkarbesök i åldrarna 15-49 år i primärvårdens öppenvård/1000 i samma ålder

Läkarbesök i åldrarna 50-64 år i primärvårdens öppenvård/1000 i samma ålder

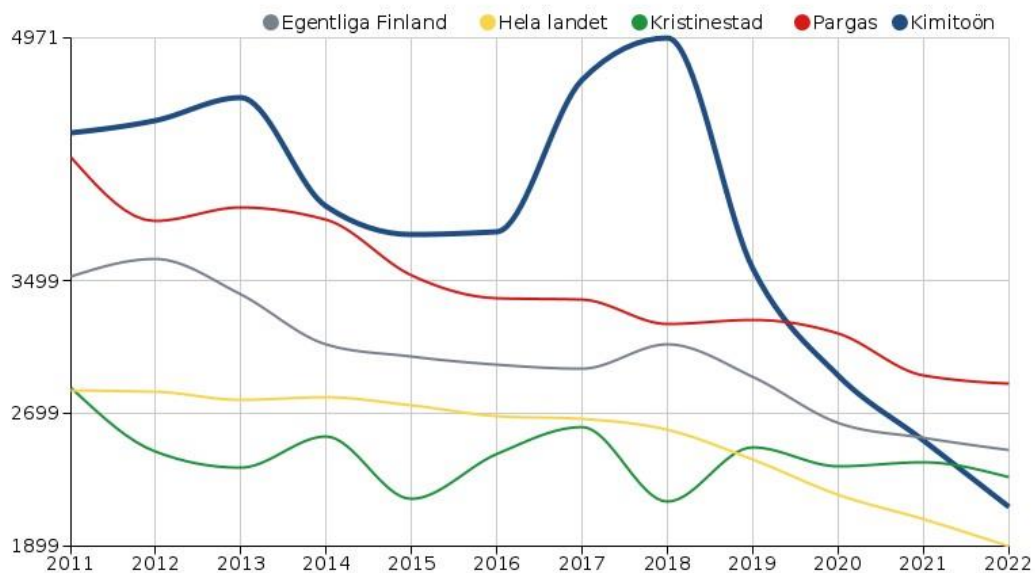
Analys

I denna åldersgrupp finns det inga stora skillnader från 2021 till 2022. Resultat från 2023 finns ännu inte att få (2/2024). Det som ändå kan nämnas är att Vårdperioderna i anslutning till fallolyckor har minskat rejält för Kimitoöns del. Detta är också en resultatindikator i Hyte koefficienten och inverkat stort på det fina resultatet där. Vidare sjunker antalet läkarbesök i primärvårdens öppenvård för alla arbetsföra. Trenden har pågått sedan 2018 och sedan dess minskat med ca. 45%

6. Äldre

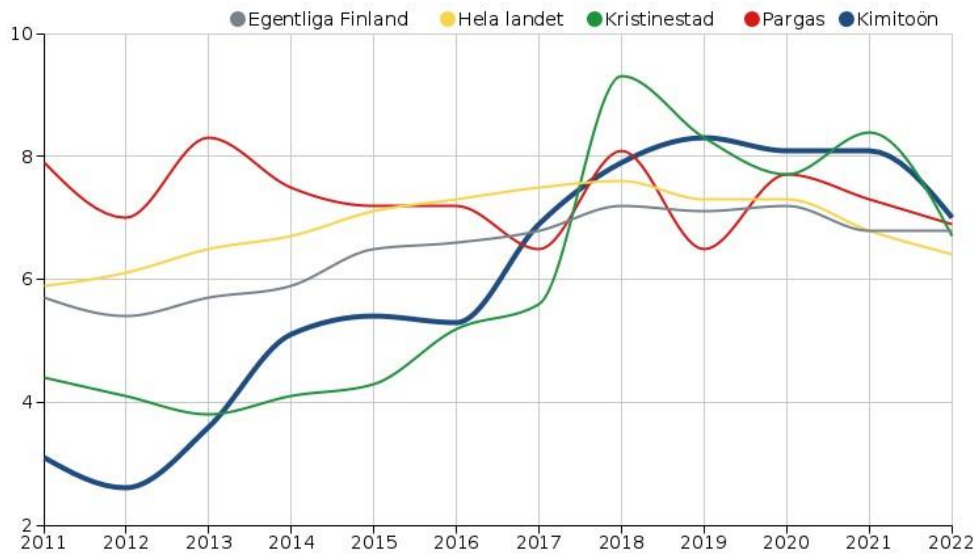
Indikatorer

Läkarbesök i åldrarna 65 år och över inom primärvårdens öppenvård/1000 i samma ålder

Klienter i åldrarna 75 år och äldre inom serviceboende för äldre med heldygnsomsorg 31.12, % av befolkningen i samma ålder

Analys

De äldre följer långt hela landets och jämförelsekommunernas kurvor i de olika indikatorerna. Läkarbesöken i primärvårdens öppenvård har minskat drastiskt under de senaste åren. 2018 var Kimitoöns resultat 4971 besök jämfört med 2022 då läkarbesöken endast var 2133. Pargas och Kristinestad har en liten ökning i läkarbesök medan Kimitoön, Egentliga-Finland och hela landet har en minskning. För Kimitoöns del kan detta till en del även bero på tillgängligheten av läkartjänster.

Indikatorn klienter i åldrarna 75 år och äldre inom serviceboende med heldygnsomsorg visar att kurvan går lite neråt från 2019. Intressant är att Kimitoön hade det minsta antalet äldre klienter med heldygnsomsorg år 2011. Alla jämförelsekommuner ligger nu mycket nära varandra.

7. Sammandrag

I det stora hela kan man på basen av resultatindikatorer för åren 2022 och 2023 säga att Kimitoön går i rätt riktning. Mycket positivt är att Hyte-koefficienten har stigit från 9,8€/invånare 2018 till 18,7€/invånare 2023.

I åldersgruppen barn, unga i grundskoleålder och barnfamiljer gör Kimitoön det klart bästa resultatet i användning av rusmedel samt fysisk aktivitet sedan THL började med skolhälsoundersökningarna. Den mentala hälsan, framförallt för flickor i åk 8-9 samt övervikt för pojkar i åk 8-9 är ändå oroväckande. I synnerhet då kurvan verkar stiga mot det sämre för varje år. Då man analyserar noggrannare ensamheten bland åk 8-9, så kan det konstateras att flickorna har mera vänner än pojkarna. Även om den totala procenten har sjunkit något, så har pojkarnas ensamhet ökat från 14% till 19% från 2021 till 2023. Mobbning i skolan har aningen minskat i åk 4-5 och ökat lite i åk 8-9. Kimitoöns elever i åk 8-9 samt gymnasiet åk 1-2 är inte lika nöjda med livet för närvarande som tex. 2021. Av jämförelsekommunerna är ändå Kimitoöns elever i åk 8-9 nöjdast med livet för närvarande medan gymnasiets elever ligger i mitten på en tredje plats.

För de övriga åldersgrupperna finns det få intressanta indikatorer att tillgå. De indikatorer som är intressanta finns sammandraget i analyserna i slutet av varje åldersgrupp.

